

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงาน

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

องค์การบริหารส่วนตำบลโคกปีบ้อง
อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงาน

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

องค์การบริหารส่วนตำบลโคกปีฆ้อง อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริตการออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายใน ที่เหมาะสม จะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริต ให้แก่ บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมา ใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณี ที่พบกับ การทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็ จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการ ป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช้การเพิ่มภาระงาน แต่อย่างใด การ ประเมินความเสี่ยง การทุจริตเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการค้นหา หรือระบุจุดอ่อน (Weakness) ของระบบต่าง ๆ ภายในองค์กรที่อาจเป็นช่องให้เกิดการทุจริต และเป็นการมุ่งหาความเป็นไปได้ (Potential) ที่จะเกิดการ กระทำการทุจริตในอนาคต

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต : เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ มีมาตรการระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการ ป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

นิยามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	
ที่มา : คู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ (สำนักงาน ป.ป.ท.)	
ศัพท์เฉพาะ	คำอธิบาย
ความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk)	ความเสี่ยง : เหตุการณ์ที่มีความไม่แน่นอนและมีความเป็นไปได้ที่อาจจะเกิดขึ้น ทุจริต : การใช้อำนาจรัฐในทางที่ผิด : การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบและการรับสินบน หรืออาจการ ก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของ หน่วยงานในอนาคต ปัญหา หรือความต้องการ : ของผู้รับบริการ หรือธุรกิจตัวกลาง” หรือ Third Party หรือ Customs Broke หรือที่เรียกชื่ออย่างอื่น สำหรับด้านการอนุมัติ อนุญาต ให้ถือว่าเป็นความเสี่ยงการทุจริตเนื่องจากความยุ่งยาก (Pain point) อุปสรรคของหรือความต้องการของผู้ขอรับบริการ ในแต่ละจุดสัมผัสของการ ให้บริการเป็นจุดเสี่ยงหรือเป็นสื่อการเรียกร้องผลประโยชน์ที่ไม่สมควร ไม่ว่าจะมึมูลค่าเท่าใดนำสู่การจ่ายเงินและค่าธรรมเนียมในระบบ หรืออาจมี การเอื้อประโยชน์ หรือการตอบแทนบุญคุณในรูปแบบต่าง ๆ อาจก่อให้เกิด การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม

นิยามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ที่มา : คู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ (สำนักงาน ป.ป.ท.)	
ศัพท์เฉพาะ	คำอธิบาย
สินบน (Bribery)	สินบน Bribery ISO ๓๗๐๐๑ : ได้ให้ความหมายสินบน หมายถึง การเสนอ การสัญญา การให้ การรับ การเรียกร้องผลประโยชน์ที่ไม่สมควร ไม่ว่าจะมึมูลค่าเท่าใด (ผลประโยชน์นั้นเป็นได้ทั้งในรูปตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงิน ทั้งทางตรงและทางอ้อมและไม่ว่าจะเป็นสถานที่ใด ๆ ก็ตามโดยเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นการโน้มน้าวหรือตอบแทนให้บุคคลกระทำหรือละเว้นการกระทำอันเกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามหน้าที่ของบุคคลนั้น (ตามความหมายของ ISO ๓๗๐๐๑ “offering, promising, giving, accepting or soliciting of an undue advantage of any value (which could be financial or non-financial), directly or indirectly, and irrespective of location(s), in violation of applicable law, as an inducement or reward for a person acting or refraining from acting in relation to the performance of that person’s duties. ที่ ม ๑ : Bureau Veritas Certification Services The Implementation of ISO ๓๗๐๐๑ with Gift Giving and Receiving)
ของขวัญ (ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๕)	เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่ให้แก่กันเพื่ออภัยภัยไมตรี ให้เป็นรางวัล ให้โดยเสนหา ให้เพื่อการสงเคราะห์ หรือให้เป็นสินน้ำใจ และให้หมายความรวมถึงประโยชน์อื่นใด อันอาจคำนวณเป็นเงินได้ เช่น การให้สิทธิพิเศษ ซึ่งมีใช้เป็นสิทธิที่จัดไว้สำหรับบุคคลทั่วไปในการได้รับการลดราคาทรัพย์สิน หรือการได้รับบริการหรือการรับการฝึกอบรม หรือการรับความบันเทิง ตลอดจนการออกค่าใช้จ่ายในการเดินทาง หรือท่องเที่ยว ค่าที่พัก ค่าอาหาร หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียว และไม่ว่าจะเป็นบัตร ตัว หรือหลักฐานอื่นใด การชำระเงินให้ล่วงหน้า หรือการคืนเงินหรือสิ่งของให้ในภายหลัง
การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดตามธรรมจรรยา	มาตรา ๑๒๘ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกอบประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่องหลักเกณฑ์การรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๓ ให้นิยาม “การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดตามธรรมจรรยา” หมายความว่า การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากญาติหรือบุคคลที่ให้แก่กัน ในโอกาสต่างๆ โดยปกติตามขนบธรรมเนียม ประเพณี หรือวัฒนธรรม หรือให้กันตามมารยาทที่ปฏิบัติกัน
ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	เป็นขั้นตอนในการค้นหาว่ามีรูปแบบหรือเหตุการณ์ที่อาจจะความเสี่ยงการทุจริตในอนาคต
โอกาส (Likelihood)	โอกาสหรือความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต
ผลกระทบ (Impact)	ผลกระทบจากเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นทั้งที่เป็นตัวเงินหรือไม่เป็นตัวเงิน

นิยามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ที่มา : คู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ (สำนักงาน ป.ป.ท.)	
ศัพท์เฉพาะ	คำอธิบาย
ระดับความรุนแรง ของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)	คะแนนรวมที่แสดงให้เห็นถึงระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริตที่เป็นผลจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาสเกิด(Likelihood) และผลกระทบ (Impact)
ผู้รับผิดชอบความเสี่ยง การทุจริต (Risk Owner)	ผู้ปฏิบัติงานหรือรับผิดชอบกระบวนการหรือโครงการ

ขอบเขตประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจ

จะแบ่งความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจหรือการปฏิบัติหน้าที่ ประกอบด้วย ๔ ประเด็น ดังนี้

๑. การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘
๒. การใช้อำนาจทางกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ
๓. การจัดซื้อจัดจ้าง
๔. การบริหารงานบุคคล

ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๖ ขั้นตอน ดังนี้

- ๑) การคัดเลือกกระบวนการ หรือขั้นตอนการทำงาน
- ๒) การระบุประเด็นความเสี่ยง
- ๓) การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยง
- ๔) การประเมินความเสี่ยง
- ๕) การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง
- ๖) การจัดทำรายงานผลการดำเนินการตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกกระบวนการ หรือขั้นตอนการทำงาน

องค์การบริหารส่วนตำบลโคกปีฆ้อง จะแบ่งความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจหรือ การปฏิบัติหน้าที่ ประกอบด้วย ๔ ประเด็น ดังนี้

๑. ความเสี่ยงด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘
๒. ความเสี่ยงด้านการใช้อำนาจทางกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ
๓. ความเสี่ยงด้านการจัดซื้อจัดจ้าง
๔. ความเสี่ยงด้านการบริหารงานบุคคล

ขั้นตอนที่ ๒ การระบุประเด็นความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจ
 ตารางระบุความเสี่ยงการทุจริต (know factor และ Unknow factor)

เหตุการณ์ความเสี่ยง	ประเภทความเสี่ยง	
	Know factor (ความเสี่ยงที่เคยเกิด)	Unknow factor (ความเสี่ยงที่ไม่เคยเกิด)
๑. ความเสี่ยงด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘		
การดำเนินการยื่นคำขออนุญาต ไม่มีกรอบระยะเวลาที่กำหนดที่ชัดเจน อาจก่อให้เกิดการเรียกรับสินบนเพื่อความรวดเร็วในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต		✓
เจ้าหน้าที่มีการรับสินบนจากผู้ขออนุญาตก่อสร้างอาคาร รื้อถอน ดัดแปลง เพื่อให้ผ่านมาตรฐาน		✓
๒. ความเสี่ยงด้านการใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ		
การอาศัยอำนาจในตำแหน่งหน้าที่ในการอนุมัติจ่ายเงิน ประโยชน์ตอบแทนอื่นเป็นกรณีพิเศษ (เงินโบนัส) โดยการเรียกส่วนแบ่ง จากบุคลากรที่มีสิทธิ์รับเงิน ซึ่งหากตกลงยินยอมก็จะลงนามให้		✓
การใช้อำนาจหน้าที่ในการเรียกรับสินบนเพื่อส่งผลที่เป็นคุณแก่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยไม่เป็นธรรม		✓
๓. ความเสี่ยงด้านการจัดซื้อจัดจ้าง		
การเรียกรับเงินจากบริษัทฯ ผู้รับจ้าง เพื่อแลกกับการกำหนด TOR โดยการ Lock Spec เพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับบริษัทฯ ผู้รับจ้าง		✓
การตรวจรับวัสดุ อาจมีการเรียกรับสินบน ทำให้มีรับรองคุณภาพวัสดุที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน หรือไม่ตรงตามรายละเอียดวัสดุที่กำหนดไว้		✓
๔. ความเสี่ยงด้านการบริหารงานบุคคล		
การเรียกรับสินบนจากผู้สมัครงาน เพื่อแลกกับการได้รับคัดเลือกเข้าทำงาน		✓
การเรียกรับสินบนในรูปแบบผลประโยชน์ ทั้งที่เป็นตัวเงิน และประโยชน์รูปแบบอื่นเพื่อให้ได้มาซึ่งการเลื่อนตำแหน่ง หรือความดีความชอบพิเศษ หรือความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน		✓

ขั้นตอนที่ ๓ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจ

องค์การบริหารส่วนตำบลโคกปีบ ๕ กำหนดเกณฑ์สำหรับใช้ในการประเมินความเสี่ยงของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมิน โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือด้านโอกาส (Likelihood) และด้านผลกระทบ (Impact) และการให้คะแนนทั้ง ๒ ปัจจัย รายละเอียด ดังนี้

๑. ด้านโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณาความเป็นได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่ง ในรูปของความถี่หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ

โอกาสเกิดการทุจริต (likelihood)	
๕	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๕ ครั้ง / ปี (โอกาสเกิดได้สูงมาก)
๔	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๔ ครั้ง / ปี (โอกาสเกิดได้สูง)
๓	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๓ ครั้ง / ปี (โอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง)
๒	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๒ ครั้ง / ปี (โอกาสเกิดขึ้นน้อยมาก)
๑	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๑ ครั้ง / ปี (ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น)

๒. ด้านผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้นโดยสามารถแบ่งเป็นผลกระทบที่ไม่ใช่ทางการเงินและผลกระทบทางการเงิน

๒.๑ ผลกระทบที่ไม่ใช่ทางการเงิน

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	- เกิดความเสียหายต่อรัฐ เจ้าหน้าที่ ถูกลงโทษข้อมูลความผิดเข้าสู่กระบวนการทางยุติธรรม - เกิดการฟ้องร้องต่อศาล หรือหน่วยงานกำกับดูแล องค์กรตรวจสอบทำการตรวจสอบความเสียหายที่เกิดขึ้น
๔	- ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ลงข่าว อย่างต่อเนื่อง และสังคมให้ความสนใจ - ร้องเรียนต่อสื่อมวลชนและมีการออกข่าว
๓	- หน่วยตรวจสอบของหน่วยงาน หรือหน่วยตรวจสอบจากภายนอกเข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง - มีการส่งหนังสือร้องเรียนและตั้งคำถามต่อการทำงานโดยไม่ได้รับคำตอบที่ชัดเจน
๒	- ปรากฏข่าวสื่อที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงาน มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส - เริ่มมีความกังวลและสอบถามข้อมูล
๑	๑ - แทบจะไม่มี

๒.๒ ผลกระทบทางการเงิน

ระดับ	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)
๕	ความเสียหายตั้งแต่ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป
๔	ความเสียหายตั้งแต่ ๕๐๐,๐๐๐ บาท ถึง ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
๓	ความเสียหายตั้งแต่ ๒๕๐,๐๐๐ บาท ถึง ๕๐๐,๐๐๐ บาท
๒	ความเสียหายตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒๕๐,๐๐๐ บาท
๑	ความเสียหายตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือน้อยกว่า

ตารางการประเมินระดับค่าความเสี่ยง

เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับโอกาสที่จะเกิดการทุจริต	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ	ค่าความเสี่ยง (โอกาสเกิด x ผลกระทบ)
๑. ความเสี่ยงด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาต ของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘			
การดำเนินการยื่นคำขออนุญาตไม่มีกรอบระยะเวลาที่กำหนดที่ชัดเจน อาจก่อให้เกิดการเรียกรับสินบนเพื่อ ความรวดเร็วในการพิจารณาอนุมัติอนุญาต	๒	๓	๖
เจ้าหน้าที่มีการรับสินบนจากผู้ขออนุญาตก่อสร้างอาคาร รื้อถอน ดัดแปลง เพื่อให้ผ่านมาตรฐาน	๒	๓	๖
๒. ความเสี่ยงด้านการใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ			
การอาศัยอำนาจในตำแหน่งหน้าที่ในการอนุมัติจ่ายเงิน ประโยชน์ตอบแทนอื่นเป็นกรณีพิเศษ (เงินโบนัส) โดย การเรียกส่วนแบ่ง จากบุคลากรที่มีสิทธิ์รับเงิน ซึ่งหาก ตกลงยินยอมก็จะลงนามให้	๒	๓	๖
การใช้อำนาจหน้าที่ในการเรียกรับสินบนเพื่อส่งผลที่เป็น คุณแก่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยไม่ เป็นธรรม	๓	๓	๙
๓. ความเสี่ยงด้านการจัดซื้อจัดจ้าง			
การเรียกรับเงินจากบริษัทฯ ผู้รับจ้าง เพื่อแลกกับการกำหนด TOR โดยการ Lock Spec เพื่อเอื้อ ประโยชน์ให้กับบริษัทฯ ผู้รับจ้าง	๓	๓	๙
การตรวจรับวัสดุ อาจมีการเรียกรับสินบน ทำให้มี รับรองคุณภาพวัสดุที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานหรือไม่ตรง ตามรายละเอียดวัสดุที่กำหนดไว้	๒	๓	๖
๔. ความเสี่ยงด้านการบริหารงานบุคคล			
การเรียกรับสินบนจากผู้สมัครงาน เพื่อแลกกับการได้รับ คัดเลือกเข้าทำงาน	๒	๔	๘
การเรียกรับสินบนในรูปแบบผลประโยชน์ ทั้งที่เป็น ตัวเงิน และประโยชน์รูปแบบอื่นเพื่อให้ได้มาซึ่งการ เลื่อนตำแหน่ง หรือความดีความชอบพิเศษ หรือ ความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน	๓	๒	๖

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจ

การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยง

การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริตเป็นการวิเคราะห์เพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงของแต่ละเหตุการณ์ความเสี่ยง โดยแบ่งออกเป็น

สถานะสีเขียว : เป็นความเสี่ยงระดับต่ำ

สถานะสีเหลือง : เป็นความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถให้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงานตามปกติการควบคุมดูแล

สถานะสีส้ม : เป็นกระบวนการความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้มาเกี่ยวข้องหลายคนหลายหน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอนจนยากต่อการควบคุมหรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ

สถานะสีแดง : เป็นความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จัก ไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรือสม่ำเสมอ

เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยง

(ระดับความเสี่ยง = โอกาสเกิดการทุจริต x ระดับความรุนแรงของผลกระทบ)

ระดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
๔	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	๑๕-๒๕
๓	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	๙-๑๔
๒	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	๔-๘
๑	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk : L)	๑-๓

ตารางการประเมินระดับความเสี่ยง

เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง			
	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
๑. ความเสี่ยงด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาต ของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘				
การดำเนินการยื่นคำขออนุญาตไม่มีกรอบระยะเวลา กำหนดที่ชัดเจน อาจก่อให้เกิดการเรียกรับสินบนเพื่อ ความรวดเร็วในการพิจารณาอนุมัติอนุญาต		✓		
เจ้าหน้าที่มีการรับสินบนจากผู้ขออนุญาตก่อสร้างอาคาร รื้อถอน ดัดแปลง เพื่อให้ผ่านมาตรฐาน		✓		
๒. ความเสี่ยงด้านการใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ				
การอาศัยอำนาจในตำแหน่งหน้าที่ ในการอนุมัติจ่ายเงิน ประโยชน์ตอบแทนอื่นเป็นกรณีพิเศษ (เงินโบนัส) โดย การเรียกส่วนแบ่ง จากบุคลากรที่มีสิทธิ์รับเงิน ซึ่งหากตกลงยินยอมก็จะลงนามให้		✓		
การใช้อำนาจหน้าที่ในการเรียกรับสินบนเพื่อส่งผลที่เป็น คุณแก่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยไม่ เป็นธรรม			✓	
๓. ความเสี่ยงด้านการจัดซื้อจัดจ้าง				
การเรียกรับเงินจากบริษัท ผู้รับจ้าง เพื่อแลกกับการ กำหนด TOR โดยการ Lock Spec เพื่อเอื้อประโยชน์ ให้กับบริษัท ผู้รับจ้าง			✓	
การตรวจรับวัสดุ อาจมีการเรียกรับสินบน ทำให้มีรับรอง คุณภาพวัสดุที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน หรือไม่ตรงตาม รายละเอียดวัสดุที่กำหนดไว้		✓		
๔. ความเสี่ยงด้านการบริหารงานบุคคล				
การเรียกรับสินบนจากผู้สมัครงาน เพื่อแลกกับการได้รับ คัดเลือกเข้าทำงาน		✓		
การเรียกรับสินบนในรูปแบบผลประโยชน์ ทั้งที่เป็น ตัวเงิน และประโยชน์รูปแบบอื่นเพื่อให้ได้มาซึ่งการ เลื่อนตำแหน่ง หรือความดีความชอบพิเศษ หรือ ความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน		✓		

ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจ

การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙ ของ องค์การบริหารส่วนตำบลโคกปีฆ้อง อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว

เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
๑. ความเสี่ยงด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาต ของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘		
การดำเนินการยื่นคำขออนุญาต ไม่มีกรอบระยะเวลาที่กำหนดที่ชัดเจน อาจก่อให้เกิดการเรียกรับสินบนเพื่อความรวดเร็วในการพิจารณาอนุมัติอนุญาต	ปานกลาง	จัดทำคู่มือการให้บริการประชาชน หรือแผนผังขั้นตอน การปฏิบัติงานตาม กฎหมายและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ณ จุดให้บริการหรือช่องทางออนไลน์ เพื่อให้ผู้มาติดต่อกับหน่วยงานใช้เป็นข้อมูลในการขอรับบริการ
เจ้าหน้าที่มีการรับสินบนจากผู้ขออนุญาต ก่อสร้างอาคาร รื้อถอน ดัดแปลง เพื่อให้ผ่านมาตรฐาน	ปานกลาง	จัดกิจกรรมเสริมสร้างวัฒนธรรมปลูกจิตสำนึกให้เจ้าหน้าที่ทุกคนปฏิเสธการรับของขวัญและของกำนัลทุกชนิด ในลักษณะการประชุมหรือการมอบนโยบายของผู้บริหาร
๒. ความเสี่ยงด้านการใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ		
การอาศัยอำนาจในตำแหน่งหน้าที่ในการอนุมัติจ่ายเงินประโยชน์ตอบแทนอื่นเป็นกรณีพิเศษ (เงินโบนัส) โดยการเรียกส่วนแบ่ง จากบุคลากรที่มีสิทธิ์รับเงิน ซึ่งหากตกลงยินยอมก็จะลงนามให้	ปานกลาง	การแสดงเจตนาธรรมในการนำหลักคุณธรรมมาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหาร ด้วยการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริต เพื่อยกระดับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน
การใช้อำนาจหน้าที่ในการเรียกรับสินบนเพื่อส่งผลที่เป็นคุณแก่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยไม่เป็นธรรม	สูง	มาตรการส่งเสริมการปฏิบัติงานตามประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ
๓. ความเสี่ยงด้านการจัดซื้อจัดจ้าง		
การเรียกรับเงินจากบริษัทฯ ผู้รับจ้าง เพื่อแลกกับการกำหนด TOR โดยการ Lock Spec เพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับบริษัทฯ ผู้รับจ้าง	สูง	๑. ส่งเสริมให้มีการเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างบนเว็บไซต์ของหน่วยงาน ๒. การนำมาตรการป้องกันในการบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการให้หรือรับสินบนไปปรับใช้กับคู่สัญญา โดยกำหนดเป็นข้อตกลงในสัญญาให้ปฏิบัติตามกฎหมายและมาตรการเรื่องการต่อต้านสินบนด้วย
การตรวจรับวัสดุ อาจมีการเรียกรับสินบนทำให้มีรับรองคุณภาพวัสดุที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานหรือไม่ตรงตามรายละเอียดวัสดุที่กำหนดไว้	ปานกลาง	จัดทำมาตรการการคัดเลือกและแต่งตั้งผู้ตรวจรับพัสดุที่รัดกุมมากยิ่งขึ้นมีการตรวจสอบการจัดทำบัญชีรายการบันทึกการรับพัสดุที่ถูกต้อง รัดกุมและเน้นย้ำมาตรการ No Gift Policy อย่างเคร่งครัด

เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
๔. ความเสี่ยงด้านการบริหารงานบุคคล		
การเรียกรับสินบนจากผู้สมัครงาน เพื่อแลกกับการได้รับคัดเลือกเข้าทำงาน	ปานกลาง	๑. มีการตรวจสอบให้ มีการลงประกาศรับสมัครเข้าทำงานโดยเปิดเผยต่อสาธารณะผ่านช่องทางเว็บไซต์ของหน่วยงาน ๒. มาตรการตรวจสอบคุณสมบัติผู้สมัครอย่างเข้มงวด โดยอาจเปรียบเทียบกับคุณสมบัติผู้สมัครในตำแหน่ง คล้ายกัน และหากมีการเปลี่ยนแปลงต้องมีเหตุผลและ เสนออนุมัติตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
การเรียกรับสินบนในรูปแบบผลประโยชน์ ทั้งที่เป็นตัวเงิน และประโยชน์รูปแบบอื่นเพื่อให้ได้ มาซึ่งการเลื่อนตำแหน่ง หรือความดีความชอบพิเศษ หรือความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน	ปานกลาง	๑. การกำหนดหลักเกณฑ์ในการบริหารงานบุคคลให้ ชัดเจนและเป็นรูปธรรม ๒. การปฏิบัติงานตามประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ๓. มาตรการนำผลการประเมินความพึงพอใจของประชาชนในการให้บริการมาใช้ในการเลื่อนขั้นเลื่อนเงินเดือนของบุคลากรในหน่วยงาน